

РЕЦЕНЗИЯ

От: доц. д-р Светослав Иванов Спасов
Университет за национално и световно стопанство
Професионално направление 3.8. Икономика
Научна специалност: Икономика и управление (отбрана и сигурност)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Тодор Христов Гунчев**

Тема на дисертационния труд:
„Организация на органите на държавна и местна власт при кризи от невоенен характер“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1498/22.05.2025 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се обучава по докторска програма към катедра „Национална и регионална сигурност“ в УНСС по научна специалност „Икономика и управление (отбрана и сигурност)“. Обучението е проведено в самостоятелна подготовка 2023–2025 г. Решения за процедури за официална защита на Катедрения и Факултетния съвет на УНСС (Протокол №52 от 23.05.2025 г. Тодор Христов Гунчев притежава богат административен и управленски опит, като в момента заема ръководна позиция в Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ и е член на Съвета на директорите на „Автомагистрали“ ЕАД. Участвал е в редица национални и международни органи, свързани с акредитация, публична администрация и контрол. Професионалният му опит е в пряка връзка с тематиката на дисертацията и придава висока практическа стойност на изследването.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на Тодор Христов Гунчев е структуриран логически и съдържа 226 страници, като включва увод, три основни глави, заключение, списък на използваната литература и приложения. Трудът отговаря на утвърдените академични стандарти и демонстрира задълбочен подход към разглежданата проблематика.

Темата на дисертацията – „Организация на органите на държавна и местна власт при кризи от невоенен характер“ – е високо актуална, особено в контекста на нарастващите предизвикателства, пред които са изправени публичните институции при природни бедствия, аварии, пандемии и други невоенни кризи. Темата попада в пресечната точка между управление на сигурността, административна координация и публични политики за защита на населението.

Основната цел на изследването е да се предложат подобрени модели и практики за институционално взаимодействие между органите на държавната и местната власт при кризи от невоенен характер, чрез критичен анализ на съществуващата нормативна база и емпирично валидиране на предложена методика за координация.

Сред задачите на дисертацията се открояват: систематизация на кризисните ситуации и институционалните механизми; анализ на нормативната уредба; оценка на съществуващите практики при пожари и наводнения; изграждане на теоретичен модел; и емпирично изследване на приложимостта на разработената методика.

Обект на изследване са организационните и управленските отношения между държавните и местните органи при възникване на невоенни кризи, а **предмет** – институционалната координация, нормативната регулация и практическите механизми за реакция и взаимодействие.

Основната теза, която се защитава, е че при съществуващата нормативна база и фрагментирана административна структура, е необходимо въвеждането на унифицирани и практически приложими модели за координация, които да подобрят ефективността и отговорността на институциите при невоенни кризи.

Използвана е богата научна литература, включваща над 120 източника – нормативни документи, теоретични трудове и практически анализи, както и материали от международни институции. Това показва познаване на актуалните изследвания и придава обоснованост на изводите.

Методологията на изследването е интердисциплинарна – комбинира документален анализ, сравнителен анализ на добри практики, конструктивно-теоретично моделиране и анкетно емпирично изследване. Подходът е научно обосноваван и кореспондира с целите на изследването.

Дисертационният труд притежава висока степен на завършеност, ясно дефинирана структура и принос в теоретичен и приложен план.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Представеният дисертационен труд съдържа както значими теоретични приноси, така и практически насочени резултати, които отговарят на основните научни изисквания към изследвания в сферата на управлението на кризи от невоенен характер. Чрез прилагането на системен подход към анализа на координацията и оповестяването,

трудът надгражда съществуващите разбирания и предлага нови концептуални и методологични рамки за интерпретиране на процесите. Научната стойност се допълва от разработената многокритериална методика, а научно-приложният принос се изразява в конкретни препоръки, модели и механизми за подобряване на съществуващата практика в национален контекст. Емпиричните данни, добити чрез анкетно проучване, допринасят за обосноваването на изводите и приложимостта на предложените мерки.

Научни приноси:

- Разработване и прилагане на структуриран системен подход към анализа на координацията и ранното оповестяване при кризи от невоенен характер като самостоятелна система.
- Идентифициране и класифициране на взаимовръзките между основните компоненти на системата за координация и оповестяване.
- Критичен анализ на правната рамка, регулираща управлението на кризи, и изготвяне на предложения за нейното усъвършенстване.
- Идентифициране и систематизиране на добри международни практики с цел адаптация към българската действителност.
- Предложение и прилагане на методика за многокритериален анализ на защитата при кризи, включваща икономически, управленски, пространствени и социокултурни измерения.
- Разработване на алгоритъм за интеграция на нови технологии и организационни модели в съществуващата система за управление при кризи.

Научно-приложни приноси:

- Провеждане на анкетно проучване сред експерти и практики, отразяващо реални възприятия за състоянието на координацията между държавни и местни органи.
- Формулиране на конкретни предложения за усъвършенстване на системата за координация, включително чрез съвместни учения, стандартизиране на процедури и създаване на постоянни оперативни центрове.
- Разработване на модел и етапи за модернизация на системата на местно и национално ниво.
- Прогнозиране на ефекта от предлаганите мерки чрез прилагане на аналитичната методика в конкретни териториални единици.
- Създаване на предпоставки за изграждане на дългосрочна стратегия за превенция и реакция, съобразена със съвременните предизвикателства (климатични, демографски и геополитически).

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил три публикации на английски език, които отговарят на минималните национални и институционални изисквания и адекватно отразяват основните идеи, подходи и резултати, изложени в дисертационния труд. Всички те са публикувани или приети за публикуване в научни сборници и електронни издания, свързани с международни научни конференции в областта на сигурността, публичното управление и управлението на кризи. Конкретно са представени следните публикации:

- “Organized Crime and Global Security: Risks and Emerging Trends”, V International Scientific and Practical Conference – *Innovative Development in the Global Science*, Boston, USA, April 2025;
- “Management, Response, Coordination and Control of Prevention and Early Warning Systems in Non-Military Crises”, *Scientific Community: Interdisciplinary Research*, Hamburg, Germany, April 2025;
- “Institutional Coordination and Sustainable Governance in Non-Military Crises”, *Theory and Practice of Science: Key Aspects*, Rome, Italy, April 2025 (в електронно издание с ISSN и DOI, под редакция).

Представените публикации тематично съвпадат с обекта и предмета на дисертационния труд, излагат част от авторските анализи и предложения, и показват траен ангажимент към научна активност. Те допринасят за популяризирането на изследването в академичната общност и демонстрират последователност между изследователския процес и публичното му представяне.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява коректно и синтезирано съдържанието на дисертационния труд. Използваният език е академичен, стилът е последователен, а изложението е прецизно. Представените приноси са ясно обособени и аргументирани. Документът изпълнява своята основна функция – да информира научната общност за същността и значението на изследването, неговите резултати и приносите на автора.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

1. Въпреки известното тематично препокриване между глави 1 и 2 – например, т.1.4 обсъжда организационни аспекти, които по-късно се доразвиват в глава 2, структурата на дисертацията е с ясни подзаглавия и е налично разграничаването между теоретичните и приложните елементи.
2. Липсва конкретика как предлаганата методика може да се прилага на практика. Посочени са теоретични етапи и очаквани резултати, но не и реални експерименти или казуси .
3. Заглавието на трета глава остава по-общо и не отразява конкретно приносителен на дисертанта.

4. Библиографията е богата и оформена, но някои бележки под линия не са напълно съобразени със стиловите изисквания за академично цитиране. Може да се прецизира оформлението за пълна академична коректност.

7. Заключение

Представеният дисертационен труд на Тодор Христов Гунчев отговаря на всички изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане, както и вътрешните нормативни документи на УНСС. Темата е актуална, практически ориентирана и стратегически значима за националната сигурност и публичното управление. Изследването е реализирано с висока степен на научна задълбоченост и методологична прецизност.

Поставените цели и задачи са изпълнени в пълен обем. В труда са постигнати теоретични резултати и научно-приложни приноси, които допринасят за усъвършенстване на координацията и организационната готовност на държавните и местни органи при невоенни кризи. Разработената методика и емпиричната обосновка свидетелстват за сериозно и самостоятелно научно изследване.

На тази основа давам положително становище и подкрепям присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност *„Икономика и управление (отбрана и сигурност)“* на г-н Тодор Христов Гунчев.

София, 05.06.2025 г.

Подпис:

RECENTIONS

From: *Prof. Dr. Svetoslav Ivanov Spasov*
University of National and World Economy
Professional field 3.8. Economics
Scientific speciality: Economics and Management (Defence and Security)

Subject: Dissertation for the award of educational and scientific degree **"Doctor"** in a *scientific specialty* at the UNWE.

Author of the thesis: ***Todor Hristov Gunchev***

Thesis topic:
"Organization of State and Local Authorities in Non-military Crises character."

Reason for submitting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to the Order № 1498/22.05.2025 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the dissertant

The dissertant is a doctoral student at the Department of National and Regional Security at the UNWE, majoring in Economics and Management (Defence and Security). The study was carried out in independent preparation 2023-2025 Decisions on procedures for official defense of the Departmental and Faculty Council of the UNWE (Protocol №52 of 23.05.2025 Todor Hristov Gunchev has extensive administrative and managerial experience, currently holding a senior position in the Executive Agency "Bulgarian Accreditation Service" and is a member of the Board of Directors of "Automagistry" EAD. He has participated in a number of national and international bodies related to accreditation, public administration and control. His professional experience is directly related to the subject of the thesis and gives high practical value to the research.

2. General characteristics of the submitted dissertation

The dissertation of Todor Hristov Gunchev is structured logically and contains 226 pages, including an introduction, three main chapters, a conclusion, a list of references and appendices. The thesis meets the established academic standards and demonstrates a thorough approach to the problems under consideration.

The topic of the dissertation - "Organization of state and local authorities in non-military crises" - is highly topical, especially in the context of the growing challenges

faced by public institutions in natural disasters, accidents, pandemics and other non-military crises. The topic falls at the intersection between security management, administrative coordination and public policies for the protection of the population.

The main objective of the study is to propose improved models and practices for institutional interaction between state and local authorities in non-military crises through a critical analysis of the existing legal framework and empirical validation of a proposed methodology for coordination.

Among the tasks of the dissertation are: systematization of crisis situations and institutional mechanisms; analysis of the regulatory framework; assessment of existing practices in fire and flood; building a theoretical model; and empirical study of the applicability of the developed methodology.

The object of the study is the organizational and managerial relations between state and local authorities in the event of non-military crises, and the **subject** - institutional coordination, normative regulation and practical mechanisms for response and interaction.

The main thesis that is defended is that with the existing legal framework and fragmented administrative structure, there is a need for the introduction of unified and practically applicable coordination models that would improve the effectiveness and accountability of institutions in non-military crises.

A rich scientific literature is used, including over 120 sources - normative documents, theoretical works and practical analyses, as well as materials from international institutions. This shows knowledge of current research and lends validity to the conclusions.

The research **methodology** is interdisciplinary - combining documentary analysis, comparative analysis of good practices, constructivetheoretical modelling and survey empirical research. The approach is scientifically sound and corresponds to the objectives of the study.

The dissertation has a high degree of completion, a clearly defined structure and a contribution in theoretical and applied terms.

3. Evaluation of scientific and applied contributions

The presented dissertation contains both significant theoretical contributions and practical results that meet the basic scientific requirements for research in the field of non-military crisis management. By applying a systems approach to the analysis of coordination and disclosure, the thesis builds on existing understandings and proposes new conceptual and methodological frameworks for interpreting the processes. The scientific value is complemented by the multi-criteria methodology developed, and the scientific-applied contribution is expressed in concrete recommendations, models and mechanisms to improve existing practice in a national context. Empirical data obtained through a survey contributes to the validity of the conclusions and the feasibility of the proposed measures.

Scientific contributions:

- Develop and implement a structured systems approach to the analysis of coordination and early warning in non-military crises as a stand-alone system.
- Identify and classify the interrelationships between the main components of the coordination and alerting system.
- Critical analysis of the legal framework governing crisis management and development of proposals for its improvement.
- Identification and systematization of good international practices for adaptation to the Bulgarian reality.
- Proposal and application of a methodology for multi-criteria analysis of crisis protection including economic, governance, spatial and socio-cultural dimensions.
- Development of an algorithm for integration of new technologies and organizational models into the existing crisis management system.

Scientific and applied contributions:

- Conduct a survey of experts and practitioners reflecting real perceptions of the state of coordination between state and local authorities.
- Formulate concrete proposals to improve the coordination system, including through joint exercises, standardisation of procedures and the establishment of permanent operational centres.
- Develop a model and milestones for system modernization at local and national level.
- Predicting the impact of the proposed measures by applying the analytical methodology in specific territorial units.
- Creating the preconditions for building a long-term prevention and response strategy in line with contemporary challenges (climatic, demographic and geopolitical).

4. Evaluation of the dissertation publications

The PhD student has submitted three publications in English that meet the minimum national and institutional requirements and adequately reflect the main ideas, approaches and results presented in the dissertation. All of them have been published or accepted for publication in scientific proceedings and electronic publications related to international scientific conferences in the field of security, public governance and crisis management. Specifically, the following publications are presented:

- "Organized Crime and Global Security: Risks and Emerging Trends", V International Scientific and Practical Conference - *Innovative Development in the Global Science*, Boston, USA, April 2025;
- "Management, Response, Coordination and Control of Prevention and Early Warning

- Systems in Non-Military Crises", *Scientific Community: Interdisciplinary Research*, Hamburg, Germany, April 2025;
- "Institutional Coordination and Sustainable Governance in Non-Military Crises," *Theory and Practice of Science: Key Aspects*, Rome, Italy, April 2025 (in electronic edition with ISSN and DOI, under ed.).

The presented publications thematically coincide with the subject and object of the dissertation, present some of the author's analyses and proposals, and show a sustained commitment to scholarly activity. They contribute to the promotion of the research in the academic community and demonstrate consistency between the research process and its public presentation.

5. Evaluation of the abstract

The abstract reflects correctly and synthesized the content of the thesis. The language used is academic, the style is coherent, and the exposition is precise. The contributions presented are clearly delineated and argued. The paper fulfils its main function - to inform the scientific community about the nature and significance of the research, its results and the author's contributions.

6. Critical comments, recommendations and questions

1. Despite some thematic overlap between chapters 1 and 2 - for example, section 1.4 discusses organisational aspects which are later developed in chapter 2 - the structure of the thesis has clear subheadings and the distinction between theoretical and applied elements is present.
2. There is a lack of specificity on how the proposed methodology can be applied in practice. Theoretical stages and expected results are given, but no real experiments or case studies.
3. The title of chapter three remains more general and does not specifically reflect the contribution of the dissertation.
4. The bibliography is extensive and well-formed, but some footnotes do not fully comply with the style requirements for academic citation. The layout could be refined for full academic correctness.

7. Conclusion

The submitted dissertation of Todor Hristov Gunchev meets all the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation, as well as the internal normative documents of the UNWE. The topic is topical, practically oriented and strategically significant for national security and public governance. The research is implemented with a high degree of scientific thoroughness and methodological precision.

The set goals and objectives have been met in full. Theoretical results and scientific and applied contributions have been achieved in the work, which contribute to the improvement of coordination and organizational preparedness of state and local authorities in non-military crises. The developed methodology and empirical justification testify to a serious and independent scientific research.

On this basis, I give a positive opinion and support the award of the degree of Doctor of Science in *Economics and Management (Defence and Security)* to Mr. Todor Hristov Gunchev.

Sofia, 05.06.2025

Signature: